



**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har den 18. februar 2010 truffet vedtak i

- Sak nr:** 81/09 (arkivnr: 200900826-13)
- Saken gjelder:** Klage fra A på lagdommerne B og C ved X lagmannsrett og sorenskriver D ved Y tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Eva Nygaard Ottesen (leder)
Randi Grøndalen
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettsavgjørelse og for så vidt den gjelder forhold hvor klagefristen er utløpt.
 2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommerne B og C og sorenskriver D.

Innledning:

A har ved brev av 28. oktober 2009 inngitt klage på lagdommerne B og C ved X lagmannsrett og sorenskriver D ved Y tingrett.

Ved brev av 13. november 2009 har Tilsynsutvalgets sekretariat varslet klager om at klagen vurderes avvist, idet den synes for sent fremsatt, og at klagen gjelder forhold som Tilsynsutvalget ikke har anledning til å prøve. A har ved tre brev av 13. november 2009, 14. november 2009 og 6. januar 2010 avgitt supplerende bemerkninger til klagen, samt kommentert varselet om avvisning.

Ved sekretariatets brev av 18. desember 2009 er klagen forelagt de innklagede dommere til uttalelse, med unntak av de anførsler som kunne vært brukt som grunnlag for rettsmidler. Ved brev av 5. januar 2010 har lagdommer B kommentert klagen. Lagdommer C har ved brev av 8. januar 2010, med henvisning til lagdommer Bs uttalelse, meddelt at han og sorenskriver D ikke har ytterligere kommentarer til klagen. Domstolleder ved X lagmannsrett, førstelagmann E, er orientert om klagen, men har ikke avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

X lagmannsrett avsa 3. desember 2008 dom i sak om booppgjør mellom tre søsken. Klager, A, ble i dommen dømt til å betale sine øvrige søsken kr 166 667,- på tidspunktet for oppgjør av dødsboet. I følge dommen skulle beløpet "*så langt det rekkes trekkes i As arvelodd*", jf domsslutningen pkt. 1. For øvrig ble de to øvrige søsknene frifunnet, og A ble pålagt å erstatte deres omkostninger for lagmannsretten.

Klager har anført at det er tilbakeholdt informasjon om ankemulighetene av lagmannsrettens dom. Klager skal ikke ha blitt informert om muligheten til å anke dommen til Z, ei heller hvilken ankefrist som gjaldt. Dette ble forstått slik at anke ikke var mulig. Det er videre anført at det foreligger mangelfull informasjon om klageadgangen til Tilsynsutvalget.

Endelig gjelder klagen realitetene i saken. Det anføres å foreligge et behov for avklaring av dommens innhold, herunder domsslutningen. Dette forhold ble tatt opp av klager med lagdommer B i mai 2009, samt under den påfølgende brevkorrespondansen mellom lagdommer B og klager. Klager har anført at lagmannsretten v/dommer B i denne korrespondansen har unnlatt å bidra til oppklaring av hva som er ment ved dommen. Til sist er det også fremsatt klage på "rettsbehandlingen av avtalen" mellom partene i ankesaken, jf klagen av 28. oktober 2009.

Lagdommer B har overfor utvalget redegjort for at klager først tok kontakt med ham på kontoret i mai 2009, hvor klager stilte spørsmål knyttet til hvordan realitetene i dommen var å forstå. Etter dette fulgte som nevnt en skriftlig korrespondanse mellom B og klager.

Lagdommer B har videre uttalt at klager sannsynligvis fikk et eksemplar av standardskrivet om ankeadgangen i sivile saker, men at han ikke kan huske at anke var et tema i deres samtale på Bs kontor i mai 2009. Det ble heller ikke tatt noe initiativ til dette fra Bs side, fordi klager var representert ved prosessfullmektig i ankesaken. B har videre vist til at dersom han hadde påpekt at ankefristen var utløpt i samtalen i mai 2009, ville han ha nevnt muligheten for å begjære oppfriskning.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstolloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf domstolloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

De deler av klagen som gjelder misnøye med realitetene i dommen må etter dette avvises, jf domstolloven § 236 fjerde ledd. Dette gjelder også klagen på rettens behandling av avtalen mellom partene.

Det følger videre av domstolloven § 237 fjerde ledd at "Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet". Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan "vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen". Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, "at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt".

Den foreliggende klage er inngitt 28. oktober 2009, hvilket er snaue 11 måneder etter X lagmannsretts dom av 3. desember 2008, og ca. fem måneder etter at klager hevder at han ble kjent med ankeadgangen. Klagefristen på tre måneder er derfor utløpt hva gjelder de deler av klagen som gjelder manglende informasjon om ankemulighetene av dommen.

Det kreves en særskilt begrunnelse for at Tilsynsutvalget i slike tilfeller skal ta klagen til behandling av eget tiltak. Tilsynsutvalget finner ikke at sakens art eller andre omstendigheter tilsier at utvalget bør ta denne del av klagen til behandling av eget tiltak.

Klagen gjelder videre manglende avklaring av dommens realitet av lagmannsretten v/lagdommer B i den skriftlige korrespondansen med klager i perioden mai 2009 til oktober 2009.

Tilsynsutvalget vil peke på at dommere i en viss utstrekning må kunne besvare henvendelser både fra sakens parter og andre om hvordan en avgjørelse skal forstås. Det

bør imidlertid utvises varsomhet. Dommere bør ikke innlate seg på noen diskusjon om riktigheten og innholdet av egne avgjørelser.

Lagdommer B besvarte klagers henvendelser i tre brev og forklarte så langt han mente det var forsvarlig hvordan dommen måtte leses og forstås. Det kan da ikke være avgjørende at klager mener at han ikke har fått et tilstrekkelig klart svar på hvorledes domsslutningens pkt. 1 er å forstå. Det kan også vises til at klager var representert ved prosessfullmektig som kunne bidra til å besvare hans spørsmål. Tilsynsutvalget kan etter dette ikke se at lagdommer B her har handlet kritikkverdig og i strid med god dommerskikk.

Endelig gjenstår den del av klagen som gjelder tilbakeholdelse av informasjon om klageadgangen til Tilsynsutvalget. Det er generelt ønskelig at domstolene sørger for at det rutinemessig gis god informasjon om Tilsynsutvalget og klageadgangen. Slik denne saken er opplyst, og ut fra konklusjonen ovenfor, kan utvalget imidlertid ikke se at lagdommer B hadde noen særskilt foranledning til å orientere klager om klageadgangen til Tilsynsutvalget.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor lagdommerne B og C og sorenskriver D.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettsavgjørelse og for så vidt den gjelder forhold hvor klagefristen er utløpt.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommerne B og C og sorenskriver D.